

Doğma, canım-vətənim qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır.

Heydar

ŞƏRQ QAPISI

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Sayı: 34 (19.948)

20 fevral 2010-cu il, şənbə

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qiyməti 20 qəpik

22 fevral Avtomobil yol işçilərinin peşə bayramıdır

Avtomobil yollarında hərəkətin intensivliyi təmin edilir

"Yol mədəniyyət, iqtisadiyyat, bir sözlə, həyat deməkdir", - deyən ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdından sonra yaradılan sabitlik və iqtisadi inkişaf ölkə iqtisadiyyatında mühüm rol oynayan avtomobil yollarının bərpası və yenidən qurulmasına əlverişli şərait yaratmış və bu istiqamətdə işlər ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. "Azərbaycan Respublikasında avtomobil yolları şəbəkəsinin yeniləşməsinə və inkişafına dair (2006-2015-ci illər) Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq ölkəmizdə, o cümlədən muxtar respublikamızda yol-nəqliyyat kompleksinin yeniləşməsi və beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir, regionumuzda mövcud olan 274 kilometr dövlət əhəmiyyətli, 1199 kilometr isə yerli əhəmiyyətli avtomobil yollarında hərəkətin intensivliyinin təmin olunmasına əlverişli şərait yaradılır. Bu yollara ayrı-ayrı rayonlara ümumilikdə 6 yol istismar idarəsi, Naxçıvan və Şərur Yol Təmir-Tikinti idarələri xidmət göstərir.

Ardı 2-ci səhifədə

Günün sözü

Azərbaycanda aparılan ciddi sosial-iqtisadi islahatlar ölkəmizi hər tərəfli inkişaf etdirməyə imkan yaradır. Dünya iqtisadiyyatının tərkib hissəsi olan ölkəmizdə 2009-cu ildə çox düzgün və vaxtında atılmış addımlarla iqtisadi maraqlarımızı qoruya bildik, insanların rifah halının pisləşməsinə yol vermədik. Əksinə, 2009-cu ildə Azərbaycan əhalisinin sosial vəziyyəti daha da yaxşılaşdı. Qarşıda duran bütün infrastruktur layihələri, sosial proqramlar icra edildi. Ölkəmiz 2009-cu ildə də sürətlə inkişaf etməyə davam edirdi, bu dinamika saxlanılırdı. 2009-cu ilin yekunlarına görə, Azərbaycan dünya miqyasında ən sürətlə inkişaf edən ölkələr sırasındadır. Bunu əyani şəkildə göstərmək üçün sadəcə iqtisadi və sosial göstəricilərimize baxmaq kifayətdir. 2009-cu ildə Azərbaycanda ümumi daxili məhsul 9,3 faiz artmışdır. Hesab edirəm ki, bu, tarixi nailiyyətdir.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

21 fevral Beynəlxalq Ana Dili Günüdür

Xalqın milli pasportu onun dilidir

Hər bir insan kimliyindən, hansı peşənin sahibi olmasından asılı olmayaraq ana dilini mükəmməl bilməlidir

21 fevral tarixi bütün dünyada Beynəlxalq Ana Dili Günü kimi qeyd olunur. 1952-ci ildə Banqladəşdə insanlar benqal dilinin dövlət dili olması uğrunda mübarizəyə qalxmış, nəticədə 9 nəfər ölmüşdü. Məhz buna görə də YUNESKO Beynəlxalq Ana Dili Günü haqqında qərar qəbul edərkən bu tarixi seçmişdir. O vaxtdan təşkilatla öz dövlətlərin hamısı bu tarixi dünya millətlərinin öz dilinə qayğı və ehtiramının artırılması günü kimi qeyd edir. Ana Dili Günü'nün təqvimdə xüsusilə qeyd olunması təsadüfi deyil. Hər bir xalqın milli pasportu onun dilidir. Çünki onu bir xalq kimi yaşadan, dünyada tanınan da onun dilidir. Dünyada yüzlərlə, minlərlə dil var. Bu dillərin hər birinin özünəməxsusluğu, gözəlliyi və zənginliyi var. Azərbaycan xalqının dilini isə dünyanın ən musiqili dili adlandırmaq olar. Bu isə təsadüfi deyil. Çünki bu dildə sait səslərin çoxluğu onun ağızdan çıxarkən daha da artırır. Azərbaycan dili həm də lüğət tərkibinə və sintaktik quruluşuna görə zəngin bir dildir.

Məhz bunun nəticəsidir ki, ən müasir elmi-texniki mövzular üzrə də bu dillə uğurlu tərcümələr

edilir. Qobustan və Gəmiqaya təsvirlərində, həmçinin epigrafik abidələrdə yaşayaraq günümüzə

qədər gəlib çıxan, bəzən erəb, bəzən isə kiril əlifbası ilə ifadə olunan Azərbaycan dili nəinki Zaqafqaziya, bütün Yaxın Şərqdə şöhrət qazanmışdı. Hətta, onun Asiyada oynadığı rolunu fransız dilinin Avropada oynadığı rola bərabər tutanlar da olmuşdur.

Türk dilləri ailəsinin bir qolunu təşkil edən Azərbaycan dili ilk dəfə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyəti dövründə dövlət statusu almış, bu dildə ilk dövlət himnimiz yaranmışdır. Ancaq təəssüf ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hakimiyyəti dövründə Azərbaycan dilinin cəmiyyətdə dövlət dili kimi tam bərqərar edilməsinə imkan yaranmamışdır.

Ardı 3-cü səhifədə

Vergi nəzarəti gücləndirilir

Naxçıvan Muxtar Respublikası Vergilər Nazirliyi və onun yerli vergi orqanları tərəfindən mütəmadi olaraq yerlərdə fəaliyyət göstərən ticarət, iş, xidmət və digər sahələrdə əhali ilə nağd pul hesablaşmalarının aparılması qaydalarına riayət edilməsinə, həmçinin, vergi orqanlarında uçotda durmadan fəaliyyət göstərən ödəyicilərin aşkar edilməsinə, xarici valyuta sərəvlərinin ödəniş vasitəsi olaraq qəbul edilməsinə, işğətü-rəntə işçilər arasında əmək müqavilələrinin bağlanmasına nəzarət və sair kimi operativ nəzarətin ehtə funksiyalarına daxil olan məsələlər üzrə nəzarət tədbirləri həyata keçirilir.

Belə tədbirlərin davamı kimi ötən günlərdə Naxçıvan MR Vergilər Nazirliyinin və onun yerli orqanlarının iştirakı ilə yerlərdə reydlər keçirilmişdir. Keçirilən reydlər zamanı 24 vergi ödəyicisində qanunvericiliyin pozulması faktları aşkar edilmiş və müvafiq tədbirlər görülmüşdür. 8 vergi ödəyicisi tərəfindən əhali ilə

nağd hesablaşmaların aparılması qaydalarının pozulması, 9 şəxs tərəfindən xarici valyutanın ödəniş vasitəsi kimi qəbul edilməsi, bir vergi ödəyicisi tərəfindən aksiz markası olmayan malların satılması aşkar edilmişdir. Bir şəxsin vergi orqanlarında uçotda durmadan fəaliyyət göstərməsi, 5 şəxsin xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunduğu halda belə razılıq olmadan fəaliyyət göstərməsi qeydə alınmışdır. Bundan əlavə, 10 vergi ödəyicisində real dövrüylərin müəyyənləşdirilməsi üçün xronometraj metodu ilə müşahidələr aparılmışdır.

Qanun pozuntusunda yol vermiş şəxslər barəsində Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin və İnzibati Xətalar Məcəlləsinin müvafiq maddələrinə əsasən maliyyə sanksiyası və inzibati cərimə məbləğlərinin tətbiq edilməsi nəzərdə tutulub. Operativ nəzarət tədbirlərinin gələcəkdə də həyata keçirilməsi üçün müvafiq işlər aparılır.

Səbuhi HÜSEYNOV

Seminar-müşavirə keçirilmişdir

Naxçıvan şəhərindəki 8 nömrəli orta məktəbdə Azərbaycan Respublikası Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı Regional Şöbəsi 2010-cu ildə keçiriləcək qəbul imtahanlarında iştirak edəcək müəllimlərin imtahanda nəzarətin qaydaları haqqında məlumatlandırılması ilə bağlı seminar-müşavirə keçirilmişdir.

Müşavirədə Azərbaycan Respublikası Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının Naxçıvan

Muxtar Respublikasındakı Regional Şöbəsinin müdiri Etibar Musayev çıxış edərək imtahanların obyektiv və şəffaf şəkildə keçirilməsində müəllimlərin tutduqları mövqedən danışıra qaldırılmışdır ki, imtahanda iştirak edən hər bir müəllim qaydaları yaxşı bilməli, köçürmə hallarına yol verməməli, şagirdləri kəşfiyyətli şəkildə qaydaları ilə tanış etməlidir.

Sonra imtahanlara nəzarət qaydaları ilə bağlı slayd nümayiş etdirilmişdir.

Nuray ƏSGƏROVA

Xəbərlər

"Yeniləşmə ili"ndə təhsil müəssisələrinə qayğı daha çoxdur

Muxtar respublikada yüksək göstəricilərə nail olmuş təhsil sahəsi "Yeniləşmə ili"ndə daha böyük qayğı ilə ehtə olunacaqdır. Bunu ilin ilk ayı ərzində həyata keçirilən tədbirlərdə göstərir. Culfa rayonunda da bu istiqamətdə xeyli iş görülməkdədir. Qeyd edək ki, bölgədə 27 ümumtəhsil müəssisəsi var. Hər tərəfli dövlət qayğısının ifadəsidir ki, son illərdə məktəblərin 14-ü yeni inşa olunmuş, maddi-texniki bazası gücləndirilmiş, fərdi istilik sistemi quraşdırılmış binalarda fəaliyyətini davam etdirir.

Rayon təhsil şöbəsinin əldə etdiyi məlumata görə, 2010-cu ildə Culfa şəhərindəki 2 nömrəli məktəbin yenidən qurulması nəzərdə tutulmuş, gələcək perspektiv nəzərə

alınaraq 774 şagird yerlik üçüncü bir məktəb üçün isə binanın inşasına başlanılmışdır.

Məktəbdən kənar və məktəbə qədər təhsil müəssisələri də belə qayğıdan konarda qalmaq

yacaq. Qeyd edək ki, Ekoloji Təbii Mərkəzi və Gənc Texniki Stansiyasının normal fəaliyyətini təmin etmək üçün də quruculuq tədbirləri həyata keçiriləcək. Culfa şəhər uşaq bağçası üçün isə binanın inşasına başlanılmışdır. Obyektin tikintisi "Gəmiqaya" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti həyata keçirir.

Bütün bunlar "Yeniləşmə ili"ndə Culfa rayonunun pədəqəli kollektivlərini öz işlərinə yeni təfəkkürlə yanaşmağa ruhlandırır.

Hüseyn ŞƏKƏRƏLİYEV

Əvvəl 1-ci səhifədə

Yol təsərrüfatının yenidən qurulmasında əsas amil olan keyfiyyətli asfalt istehsalı üçün də möhkəm zəmin yaradılmış, son illər Naxçıvan şəhərində iki asfalt-beton zavodu istifadəyə verilmişdir. İran İslam Respublikasından müasir texnologiyaları alınmış quraşdırılan zavodların hər biri bir saat ərzində 60 ton asfalt-beton istehsal etmək gücünə malikdir. Asfalt-beton zavodlarında istehsal prosesi müasir texnologiyaya uyğun aparılır. Belə ki, xammal qidalandırdıcı bunkerə, sonra quruducu barabanlara verilir. 180-200 dərəcədə qızdırılan xammal elevator vasitəsilə qızdırıcı qurğuya ötürülür. Bitumla qarışdırılaraq asfalt-beton hazırlanır. Bu texnoloji proses dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrində asfalt-beton istehsal edən zavodlarda işlədilan mexanizmlərlə eynidir. Bu zavodlar 8 saatlıq iş günü ərzində 1 kilometr yola asfalt-beton örtük salınmasına imkan verir. Təbii ki, yerli xammaldan səmərəli istifadə olunması bu müəssisələrin rentabelliğini də artırır. Asfalt istehsalında vacib komponentlərdən biri olan bitumun muxtar respublikaya vaxti-vaxtında gətirilməsi də işin səmərəliliyinə müsbət təsir göstərir. Yol təsərrüfatında xammal kimi çay daşından və süxurlardan istifadə olunmaqla, asfalt-beton örtüyünün bərkidilməsi üçün vacib olan mineral tozun da istehsalına başlanılmışdır. 2006-cı ilin aprel ayında şüşə qablar zavodunda fəaliyyətə başlayan bu sənədə gündə 5-6 ton mineral toz istehsal olunur ki, bu da asfalt-beton örtüyünün tərkibinə 2 faiz qatılmaqla möhkəmliyini təmin edir.

Bütün bunlar barədə məlumat verən Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Şirkətinin baş direktoru Bəhruz Əsgərov qeyd etdi ki, ötən ildə də bu istiqamətdə işlər uğurla davam etdirilmiş, Naxçıvan Asfalt-Beton Zavodunda qum-çınqıl karxanası quraşdırılmış, Şərur rayonunda gücü saatda 60 ton olan asfalt-beton zavodu istifadəyə verilmişdir. Gələcəkdə bu cür asfalt-beton zavodlarının ayrı-ayrı rayonlarda da tikintisi nəzərdə tutulur. Onu da qeyd edək ki, asfalt-beton istehsalında mühüm rol oynayan bitumun muxtar respublikaya alınması və saxlanması əlverişli şərait yaradılmış, son illər Naxçıvan şəhərində tikilib istifadəyə verilmiş 450 və 2500 ton, Ordubad şəhərində isə 370 ton tutumu olan anbarlardan səmərəli istifadəyə olunmuşdur. Yol infrastrukturunun yenidən qurulması ilə əlaqədar olaraq asfalt-beton istehsalına olan tələbatın ödənilməsi istiqamətində həyata keçirilən kompleks tədbirlər öz bəhrəsini vermiş, ötən ildə 99810 ton asfalt-beton istehsal olunmuşdur.

Eyni zamanda, Avtomobil Yolları Dövlət Şirkəti və onun tabeliyində olan yol istismar idarələrinin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilmiş, istehsal olunan asfaltın vaxtında yerlərə çatdırılması və asfalt-beton örtüyünün keyfiyyətli salınmasında mühüm rol oynayan müasir mexanizmlərlə təmin olunmuş, son illər Türkiyə Respublikasından yeni "Mercedes-Benz" markalı qum-səpən, 2 ədəd CB-34, CB-434 markalı vaddə, 2 ədəd KAMAZ-5511 markalı yükü özünəməxsus avtomobilin, 1 ədəd XAŞH-236 markalı kompressor alınaraq ayrı-ayrı idarələrin istismarına verilmişdir. Bu da təbii ki, genişmiqyaslı quruculuq tədbirləri həyata keçirilən muxtar respublikamızda yol infrastrukturunun yenidən qurulmasına əlverişli şərait yaratmışdır.

Muxtar respublikamızda yeni asfalt-beton zavodlarının istifadəyə verilməsi və mövcud asfalt-beton zavodlarının yenidən qurulması və müasir maşın-mexanizmlərlə təminat yol infrastrukturunun yenidən qurulmasına, avtomobil yol-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:
...Naxçıvanda həm sənaye potensialı artır, iqtisadiyyat artır və sosial obyektlər, məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları, yollar tikilir. Baxın görün, nə gözəl yollar tikilir. Ən yüksək dünya standartlarına cavab verir... Doğrudan da bu, bir keyfiyyət nümunəsidir. Hər bir inkişaf etmiş ölkə belə gözəl yollarla fəxr edə bilər.

Avtomobil yollarında hərəkətin intensivliyi təmin edilir

lanlarda hərəkətin intensivliyinin təmin olunmasına əlverişli şərait yaratmaqla bərabər, əhalinin məşğulluğunun təmin olunmasında maddi rifahının daha da yaxşılaşdırılmasında mühüm rol oynayır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Şirkətində və onun tabeliyində olan yol istismar idarələrində ümumilikdə 260 nəfər çalışır. Kollektiv ötən ili uğurlu göstəricilərlə başa vurmaq üçün mövcud imkanlardan maksimum səmərəli istifadə etməyə səy göstərmiş, Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev prospektinə, Əziz Əliyev küçəsinə və "Gəmiqaya" mineral sular zavodunun həyatına asfalt-beton örtük salınmışdır. Eyni zamanda, Şərur rayonunun daxili avtomobil yollarının bərpası, Axura-Havuş avtomobil yolunun təmiri, Xanlıqlar-Şərur yolunun bitumlanması, Aşağı Daşar kəndində giriş avtomobil yolunun bərpası, Tumaslı kəndində, Yengicə-Muğanlı avtomobil yolunda asfalt-beton örtüyünün bərpası başa çatdırılmışdır. Şərur Olimpiya-İdman Kompleksinin həyatına, Şərur şəhər məscidinin ətrafına və Yengicə-Kerimbəyli avtomobil yolunda 9,5 kilometr, Yengicə-Muğanlı avtomobil yolunda 3,6 kilometr, Yengicə-Alişar avtomobil yolunda 4,3 kilometr məsafədə asfalt-beton örtük salınmışdır. Ordubad rayonunda avtomobil yollarında çala təmiri işləri görülmüş, Əylis kəndinin giriş avtomobil yolunda, Düylün-Çənnəb, Aza-Biləv-Bist avtomobil yollarında təmir işləri aparılmışdır. Babək rayonunda avtomobil yollarında çala təmiri işləri, Nəzərabad-Buzqov avtomobil yolunda təmir işləri görülmüş, Zeynəddin-Qahab avtomobil yoluna asfalt-beton örtük salınmış, Əshabli-Kəhf ziyarətəgahına gedən avtomobil yolunda səthi-əməli işləri görülmüş, Duzdağ Fizioterapiya Xəstəxanasına gedən avtomobil yoluna asfalt-beton örtük salınmışdır.

Culfa rayonunun avtomobil yollarında, o cümlədən Culfa şəhərinin daxili avtomobil yollarının bərpası, Dərəlik-Camaldın-Ərazin avtomobil yolunda, Yayı, Xoşkeşin kəndinin giriş avtomobil yolunda çala təmiri işləri aparılmış, Teyvaz kəndinin giriş avtomobil yolunda, Gal-Şurud avtomobil yolunun yol əsasının tikintisi aparılmışdır. Xanəgah ziyarətəg-

ahına gedən avtomobil yolu təmir olunmuş, Çeşməbasar-Ərəfsə avtomobil yolunda istinad divarları tikilmişdir. Culfa şəhər avtovağzalına, Dandağ müalicəxanasına gedən yola, Ərazin kəndinin daxili yollarına asfalt-beton örtük salınmışdır. Kəngərli rayonunda isə Dövlət Yanğın Təhlükəsizliyi Şöbəsinin, Şahtaxtı gömrük-keçid məntəqəsinin həyatına, Qarabağlar kəndinin giriş avtomobil yoluna asfalt-beton örtük salınmış, "N" sayılı hərbi hissənin avtomobil yolunda bərpa işləri aparılmışdır.

Ərazisi dağlıq və dağətəyi zonadan ibarət olan Şahbuz rayonunda daxili yollarda asfalt-beton örtüyü bərpa olunmuş, Dövlət Yanğın Təhlükəsizliyi Şöbəsinin, avtovağzal binasının ətrafına asfalt-beton örtük salınmış, Naxçıvan-Biçənək magistral avtomobil yolunda çala təmiri işləri aparılmışdır. Şahbuz-Kükü, Ayrınc-Güney Qışlaq avtomobil yolunda və Külüs kəndində istinad divarları betonlanmışdır. Şahbuzkənd-Külüs-Keçili avtomobil yolunda 8,5 kilometr məsafədə, Badamlı-Şada avtomobil yolunda 12,8 kilometr məsafədə yol əsasının tikintisi başa çatdırılmış və asfalt-beton örtük salınmışdır. Türkeş kəndinin giriş avtomobil yolunun istiqaməti dəyişdirilərək təmir olunmuş, Gömür-Gecəzur, Qarababa-Nursu, Aşağı Qışlaq, Yuxarı Qışlaq və Qızıl Qışlaq kəndlərinin giriş avtomobil yollarına qum-çınqıl tökülüşü, yolun səthi hamarlanmış, yol çiyinləri qaydaya salınmışdır.

Körpülərin tikintisi də diqqət mərkəzində saxlanılmış, Şahbuz rayonunun Şahbuzkənd-Külüs avtomobil yolunda 5 paqonometr uzunluğunda körpü, Culfa rayonunun Qazançı kəndində südüürücü qurğu tikilmiş, Camaldın, Xoşkeşin kəndində körpü bərpa olunmuşdur.

2008-ci ilin mart ayında yenidən qurulmasına başlanılan Naxçıvan-Sədərək magistral yolunda işlər uğurla davam etdirilmişdir. İnşaat işlərinin vaxtında və keyfiyyətlə aparılması üçün obyektə "Gəmiqaya" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyə-

tinin təcürbəli inşaatçıları cəlb edilmiş, lazımi texnika və tikinti materialları ilə təmin olunmuşdur. Müasir texnologiyaya əsaslanan tikilən bu yolun eni 23 metr, ümumi uzunluğu isə 78,5 kilometr, asfalt hissəsinin eni isə 17,2 metr olan dörd-zolaqlı magistral yolun beton və asfalt örtüyünün qalınlığı müasir tələblər səviyyəsində qurulmuş, üzərində monolit körpülər tikilmiş, yolun kənarında xüsusi südüürücülər və anklar çəkilmişdir. 3-4 avqust 2009-cu il tarixdə muxtar respublikamızda səfərdə olan Prezident İlham Əliyev bölgə iqtisadiyyatının inkişafında mühüm rol oynayan Naxçıvan-Sədərək magistral yolunun 55 kilometrini açılışında iştirak etmiş, Şərur ictimaiyyəti ilə görüşündə demişdir: "...Naxçıvanda həm sənaye potensialı artır, iqtisadiyyat artır və sosial obyektlər, məktəblər, xəstəxanalar, idman qurğuları, yollar tikilir. Baxın görün, nə gözəl yollar tikilir. Ən yüksək dünya standartlarına cavab verir... Doğrudan da bu, bir keyfiyyət nümunəsidir. Hər bir inkişaf etmiş ölkə belə gözəl yollarla fəxr edə bilər".

Ötən il muxtar respublikamızda 198,6 kilometr uzunluğunda yeni yollar salınmış və ya əsaslı təmir olunmuşdur. İstifadəyə verilən yolların 88,4 kilometr magistral, 110,2 kilometr isə yerli əhəmiyyətli yollardır. Bundan başqa, 2 yeni körpü tikilmiş, 5 körpü bərpa olunmuşdur. Ümumilikdə, 10 milyon 319 min manat vəsait sərf olunmuşdur ki, bu da 2008-ci ilə müqayisədə 2 milyon 387 min manat çoxdur. Təbii ki, avtomobil yollarında hərəkətin intensivliyinin təmin olunması istiqamətində həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər öz bəhrəsini verir, istər bəynəlxalq, istərsə də yerli yükdaşımaqların artırılmasına əlverişli şərait yaradır.

2009-2010-cu illərin payız-qış mövsümünə hazırlıqla əlaqədar olaraq kompleks tədbirlər həyata keçirildiyini bildirən müəssisənin onu da vurğuladı ki, muxtar respublikamızda yağın leysan yağışları ilə əlaqədar olaraq avtomobil yollarında yaranan maneələr vaxtında aradan qaldırılmış, hamarlaşdırma işləri aparılmış, südüürücü borular təmizlənmiş, boru başlıqları bəzənlənmişdir. Kəskin kontinental iqlim şəraiti olan muxtar respublikamızda soyuq qış mövsümündə avtomobil yollarında hərəkətin intensivliyinin təmin edilməsinə hərtərəfli şərait yaradılmış, bütün texnikalara baxış keçirilmiş, saz vəziyyətə gətirilmişdir. Eyni zamanda, fəhlə və mexanizatorlar mövsümlə əlaqədar olaraq iş paltarları ilə təmin olunmuşdur. Ucqar dağ və sərhəd kəndlərinə gedən avtomobil yollarının təmizlənməsində operativliyi təmin etmək məqsədilə DT-75 markalı buldozərlər lazımi ehtiyat hissələri, sürtgü yağları ilə təmin edilmişdir. Ötən ildə əlavə olaraq Rusiya istehsalı olan 2, ədəd DT-75 markalı traktor alınaraq Şərur və Ordubad yol təmir-tikinti idarələrinin balansına verilmişdir. Ümumilikdə, 8 ədəd traktor muxtar respublikamızın ayrı-ayrı rayonlarında ucqar dağ və sərhəd kəndlərinin avtomobil yollarının qardan təmizlənməsi üçün tam hazır vəziyyətə gətirilmişdir. Həmçinin, avtomobil yollarının buzdandırılmasında mühüm rol oynayan qum tedarikü də diqqət mərkəzində saxlanılmış, Əlibad qəsəbəsi yaxınlığında yerləşən Şorsu massivindən daşınan xammal Naxçıvan asfalt-beton zavodunda quraşdırılmış qum-çınqıl karxanasında üyüdüürək ayrı-ayrı rayonlara göndərilmişdir.

Ümumilikdə, 2000 kubmetr qum ehtiyatı yaradılmışdır. Həyata keçirilən kompleks tədbirlərin nəticəsində ki, istər magistral, istərsə də rayon mərkəzləri ilə ucqar dağ və sərhəd kəndlərini birləşdirən yerli əhəmiyyətli yollar vaxti-vaxtında qardan təmizlənməmiş, avtomobil yollarında hərəkətin intensivliyi təmin edilmişdir.

Oxucu məktubları

Mən Naxçıvan Dövlət Universitetinin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı ixtisasının III kursunda təhsil alıram. Bu ali təhsil ocağında təhsil aldığımıza görə qürur hissi keçirir və burada bütün tələbə gənclərin yüksək səviyyədə yetişməsi, vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmasına yaradılmış şəraitdən faydalanaraq gələcəkdə Azərbaycanın daha aydın sabahlara çıxması üçün çalışıram.

Ali təhsil ocağında oxuduğumuz hər bir gün unudulmaz anlar kimi xatirəmizə həkk olur. Universitetdə ələ güclü maddi-texniki baza yaradılıb ki, burada təhsil alan hər bir tələbə ixtisası üzrə yüksək səviyyəli mütəxəssis kimi yetişə bilər. Universitetimizdə MDB məkanında ilk dəfə olaraq yüksək sürətli simsiz internet şəbəkəsi qurulub. Tələbələrə bundan pulsuz istifadə etmək imkanı yaradılıb. Bizim universitetdə tələbə gənclərinin yüksək yetişməsi üçün ayrıca idman kompleksi, həm böyük və həm mini-futbol meydançası, xüsusi idman qurğuları, qaçış zolaqları, güleş zalları var.

Müxtəlif mədəniyyət, incəsənət və xor kollektivləri, Tələbə Teatr Studiyası, Tələbə Opera Studiyası fəaliyyət göstərir ki, bunlar bizim dünyagörüşümüzün

Hər bir tələbə ixtisası üzrə yüksək səviyyəli mütəxəssis kimi yetişə bilər

artmasında, yaradıcılıq potensialımızın üzə çıxarılmasında, inkişafında və mədəni səviyyəimizin yüksəlməsində böyük rol oynayır.

190 minə yaxın kitab fonduna malik Elektron kitabxanada istənilən qədər ədəbiyyat var. Kitabxanamızda latın qrafikası ilə nəşr olunmuş yüksək tərtibatlı kitablar verilir. Bizə fonları yüksək ixtisaslı elmlər namizədləri və doktorları, böyük alimlər tədris edirlər. Təhsil sahəsində aparılan quruculuq işləri bu təhsil müəssisəsində daha aydın nəzərə

çarpır. Yeni korpuslar tikilir, fəkültələrin hər birinə elektron lövhələr, müasir texniki təlim vasitələri verilir. 109 hektarlıq universitet şəhərciyi başdan-başa güzərləndirilib. Burada gözəl tələbə parkı salınıb, oturmaqaları qoyulub. Çalışırıq ki, dövlətimizin bizə belə qayğısını və etimadını doğruldaq, gələcəkdə ölkəmizin daha da inkişaf etməsi üçün özümüzə düşəcək işlərə həviz olaq.

Orxan HƏSƏNZADƏ
Azərbaycan dili və ədəbiyyatı ixtisası üzrə III kurs tələbəsi

Ordu igidlərin məkanındır

Hörmətli redaksiya! Bu məktubu sizə "N" sayılı hərbi hissədən yazıram. Əvvəla qəzətinizdə hərbi-vətənpərvərlik mövzularına daha geniş yer verdiyiniz üçün yoldaşlarım adından sizə öz minnatdarlığımı bildirmək istəyirəm. Ordu ilə bağlı yazılarınızı böyük həvəslə oxuyur, öz aramızda müzakirə edirik. Düzünü deyim ki, belə yazılar bizdə böyük ruh yüksəkliyi yaradır. Bu gün biz Azərbaycan əsgərləri milli ordu sıralarında xidmət etdiyimiz üçün fəxr edirik. Onu da bildirmək istəyirəm ki, bizim üçün burada hər cür şərait yaradılmışdır. Yemək, geyim, digər

məişət məsələləri sarıdan korluq çəkmirik. Geniş və işıqlı yataqxanalar, hər cür şəraitə malik sinif otaqları, yeməkdən ibarət belə hərbi hissədə xidmət etmək həqiqətən də ürəkəçandır. Komandirlərimiz isə bizə əsl ata, qardaş, dost köməyi, qayğısını göstərir. Bütün bunlara görə, ilk növbədə bizim üçün bu şəraiti yaradanlara dərin minnatdarlığımızı bildiririk. Bizimlə fəxr edən valideynlərimizə, xalqımıza onu demək istəyirik ki, bu gün Azərbaycan ordusu nəinki öz torpaqlarını qorumağa, hətta işğal olunmuş ərazilərimizi düşmən tapdağından azad etməyə qadirdir. Buna

bizim həm gücümüz, həm də imkanımız var. Biz keçirilən təlimlərdə döyüş bacarığımızı günbəgün artırırıq. Hər an Ali Baş Komandanın əmrini gözləyirik. Ələmlərdə günlərdə cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan insanların bizimlə birlikdə olması, bayram günlərini bizimlə qeyd etməsi isə həqiqətən də ürəyimizi dağa döndərib. Xalqımızın bizimlə hamraylıq nümayiş etdirməsi, gələcək qələbələrin tam təminat olunmasında mühüm amildir. Mən və əsgər yoldaşlarım da çalışacağıq ki, bizə göstərilən etimadı doğruldaq, əsgər adına sadıq qalaq!

Ayaz QURBANOV
"N" sayılı hərbi hissənin əsgəri

Görülən işlər Naxçıvanın tarixinə parlaq səhifələr yazıb

Naxçıvanımızın bugünkü inkişafını görmək sözün əsl mənasında qürurvericidir. Son illər burada görülən işlər qədim Naxçıvan diyarının tarixinə parlaq səhifələr yazıb. Bu gün bütün sahələrlə yanaşı, səhiyyənin inkişafına, insanların sağlamlığına göstərilən qayğı da göz önündədir. Səhiyyə ocaqları üçün müasir tələblərə cavab verən bir-birindən yaraşıqlı bi-

nalann inşa edilməsi, mövcud binalarda yenidənqurma işlərinin aparılması, həmin obyektlərin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi səhiyyə sistemində göstərilən qayğıni təsdiqləməyə imkan verir. Bu gün qürur hissi ilə deyə bilərik ki, görülən işlər təkcə Naxçıvan şəhərini deyil, onun müxtəlif yaşayış məntəqələrini də əhatə edib.

Mötəbər HÜSEYİNLI
Şahbuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının hakimi

Hörmətli redaksiya! Mən İkinci Dünya müharibəsinin iştirakçısı olmuşam və I qrup əliləm. Bu məktub vasitəsilə muxtar respublikamızda əlillərə göstərilən qayğıya görə dövlətimizə minnətdar olduğumu bildirmək istəyirəm. Onu deyim ki, ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinin muxtar respublikamızda uğurla

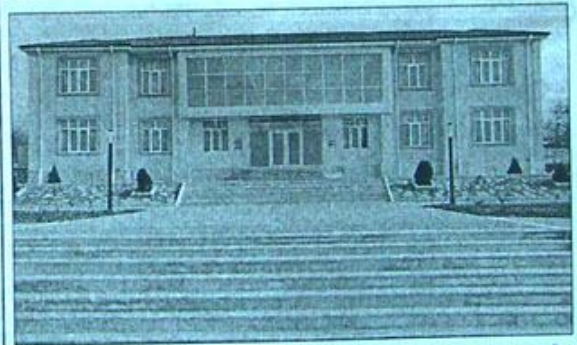

Ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinin muxtar respublikamızda uğurla davam etdirilməsini gördükcə ürəyim fərəhlənir

davam etdirilməsini gördükcə ürəyim fərəhlənir. Ümummillət lideri hər zaman əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə, xüsusən də əlillərə qayğıni ön plana çəkirdi. Ən ağır illərdə ulu öndər onların sosial müdafiəsini təmin etmək üçün qanunvericilik bazası yaradırdı. Onu inkişaf etdirib təkmilləşdirdi, bugünkü səviyyəyə çatdırdı. Bu qayğı indi də davam etdirilir. Bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirləri saymaqla qurtarmaq olmaz. Bir həqiqəti hər kəs təsdiq edərdi ki, hər bir əlil öz gündəlik həyatında dövlət qayğısını hiss edir. Belə ki, onların mənzil-məişət şəraiti yaxşılaşdırılır, sağlamlıqları üçün tədbirlər həyata keçirilir. Əlillərə maddi yardım ləibəl artırılır, xarici ölkələrdə müalicələri təşkil edilir. Asudə vaxtlarının səmərəli keçməsi, istirahətə göndərilmələri də həyata keçirilən tədbirlər sırasındadır. Həmçinin, əlillərin istedad və bacarıqlarının üzə çıxarılması, inkişafı üçün də hər cür şərait yaradılmışdır. Elə ötən il

Naxçıvan şəhərində Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda və hərbi xidmət zamanı sağlamlığını qismən itirmiş 38 nəfərə, 1941-1945-ci illər müharibəsi iştirakçılarından 10 nəfərə, Çernobil Atom Elektrik Stansiyasında qəzanın aradan qaldırılmasında iştirak etmiş 2 nəfərə "Tavriya" markalı minik avtomobili verilmişdir. Mən də minik avtomobili alanlar sırasındayam. Bu, mənə və ailəmə ürəkəndir sevindirir. Naxçıvanda əlillərə böyük hörmət və ehtiram göstərilir. Onların üzvləşdikləri problemlər aradan qaldırılır. Bütün bunlar isə əlillərin həyat səviyyələrinin yaxşılaşmasında mühüm rol oynayır. Bizim yaşamaq, qurbəyərərək aqzımızı yüksəldirik. Bu isə muxtar respublikada insan əməlinə xüsusi fikir verildiyinin ifadəsidir. Mən bütün bunlara görə dövlətimizə minnətdaram.

Bayram URUCOV
1941-1945-ci illər müharibəsi iştirakçısı, Naxçıvan şəhəri

Bu çətinliklərə dövlətimizin diqqət və qayğısı nəticəsində kəndlərimizdə tikilmiş sosial obyektlər son qoydu

Hörmətli redaksiya! Sovetlər dövrünün ağırlı-acılı günlərini şahidi olmuşam. Kəndimizdə işiç, su, bir sözlə, xidmət sahələrinə yox dərəcəsinə olub. Həmişə bir problemimiz olanda rayon mərkəzinə, şəhərə üz tuturuq. Bəzən hava şəraiti imkan verməyindən avtobuslara işləmədik. Bir məktub göndərək, yaxud da Azərbaycandan xaricə zəng etmək üçün günlərlə gözləməli olurduq. Bütün bu çətinliklərə dövlətimizin diqqət və qayğısı nəticəsində kəndlərimizdə tikilmiş sosial obyektlər son qoydu. Bunlardan biri də kənd mərkəzidir. Burada biz öz problemlərimizi yerində həll etməyə imkan tapır, bir sıra məsələləri, çətinlikləri aradan qaldırmaq mümkündür.

Ötən il Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin iştirakı ilə Qarabağlar kəndində də

bela bir mərkəz istifadəyə verildi. Bütün kənd sakinləri kimi mən də bu hadisəni nəinki bu gün üçün, hətta gələcək nəsillər üçün də vacib adlandırdım. Çünki bununla kəndimizdə məskunlaşma artır, kənd sakinləri yaxşı yaşamaq üçün paytaxta üz tuturlar. Onlar artıq problemlərinin həllini kənddə deyil, öz kəndimizdə axtarırlar. Elə mən də kəndin bir sakinini bütün problemlərimi kənd mərkəzində həll etməyi göstərən dövlət idarələrində həll edirəm. Sağ olsunlar ki, bizim hər bir problemimizlə maraqlanırlar, yaxından kömək edirlər.

Bizə bu rahat şəraiti yaratdığı üçün dövlətimizə minnətdarlığımızı bildiririk.

Yenisey ƏSGƏROV
Kongorli rayon Qarabağlar kənd sakinli

Gözəl diyar-Naxçıvan

Azərbaycanın qədim guşəsi Naxçıvan torpağı elverişli coğrafi mövqeyi, Qərblə Şərqlə arasındakı ticarət yolları üzərində yerləşməsi, zəngin təbii yeraltı və yerüstü sərvətlərə malik olması həmişə səyyahların böyük marağına səbəb olmuş və onlar öz yol qeydlərində xoş təəssürlərini yazmışlar. Qədim yunan, həmçinin ərəb, fars, türk, gürcü, rus və Avropa tarixi mənbələrində Naxçıvan haqqında zəngin məlumatlar vardır. Əsası 5 min il əvvəl qoyulmuş Naxçıvan şəhəri İraq, Hindistan, Çin kimi Şərqlə Qərblə arasında ticarət və mədəni əlaqələrin yaranmasında böyük rol oynamış, Herodot, Ptolomey və başqalarının verdikləri məlumatlara və qədim sənədlərə görə, Naxçıvan eramızın IV əsridə Şərqlə elm və mədəniyyətin inkişafı cəhətdən ən məşhur şəhəri idi.

Kiçik Qafqazın Cənub-Qərb qurtaracağında yerləşən və tipik dağlıq ərazi olan Naxçıvan diyarının dəniz səviyyəsindən orta yüksəkliyi 1400 metrə bərabərdir, 600 metrdən başlayan yüksəklik 3900 metr səviyyəsinə çatır. Kəskin kontinental iqlimə malik olan muxtar respublikada iqlimin 5 növü mövcuddur. Havanın orta illik temperaturu Arazboyu düzənlikdə və alçaq dağlıq qurşaqlarda 14-12 dərəcə, orta dağlıq qurşaqlarda 8-5 dərəcə, yüksək dağlıq qurşaqlarda 2-1 dərəcə arasında dəyişir, Gəmiqay

yanın zirvəsində isə orta illik temperatur manfi 8-3 dərəcəyə enir. Naxçıvan ərazisində dağ çaylarının ümumi sayı 400-ə çatır. Onların 334-nün uzunluğu 5 kilometrə qədərdir. Əsas təbii dağ gölləri sayılan Qanlıgöl, Batabat və Salvart dəniz səviyyəsindən 2000 metr, Göy-göl isə 3000 metr yüksəklikdə yerləşir. Arpaçay, Araz, Vayxır, Sirab, Uzunoba kimi iri süni göllər də mövcuddur. Naxçıvanın florası da xeyli zəngindir, 2000-dən artıq ali bitki növünə rast gəlmək olar. Hələ

çox qədimdən bir sıra bitkilərin müalicəvi xüsusiyyətləri insanlara məlum olmuş və onlardan dərman kimi istifadə edilmişdir. 100-dən çox dərman bitkisi vardır. Onların bir qismi öyrənilmiş və təbabətdə geniş tətbiq olunur. Dağlıq ərazilərdəki meşələrdə müxtəlif yabani ağaclar çoxluq təşkil edir. Qədim insanlar həmin meyvələrin müxtəlif xəstəliklərin müalicəsində yaxşı nəticələr verdiklərini çoxdan bələddirlər.

Dünyada məlum olan mineral suların əksər növlərində Naxçıvanda rast gəlmək mümkündür. Haqlı olaraq Naxçıvanı "mineral suların təbii muzeyi" adlandırmışlar. Diyanın ayrı-ayrı yerlərində 200-dən artıq müxtəlif mineral su bulaqları mövcuddur. Dandağ təşkilatı müxtəlif mineral suları, Badamlı, Sirab, Nəhcir, Qızılvang, Vayxır, Qahab, Gömür və sair mineral suların öz kimyəvi tərkiblərinə görə dünyada nadir hesab edilən sular qrupuna mənsub olmaqla, tükənməz ehtiyatı malikdir.

Hələ çox qədimdən insanlar mineral suların müalicə məq-

sədləri üçün istifadə etmiş və onlara müvafiq adlar vermişlər: XX əsrin əvvəllərindən başlayaraq muxtar respublikadakı "Qotur suyu" (Gömür), "Yel suyu" (Dandağ, Vayxır), "Şor su" (Sirab) və sair mineral su mənbələrinin öyrənilməsi və istifadəsi sahəsində çox böyük işlər görülmüşdür. Apanılan axtaş, müayinə və tədqiqat işləri nəticəsində mineral suların bir çoxunun kimyəvi tərkibi öyrənilmiş, müalicəvi təyinatı müəyyənləşdirilmişdir. Onlardan Dandağ, Sirab, Badamlı, Qızılvang, Nəhcir, Vayxır və başqalarının qan azlığı, sinir sistemi, öd kisəsi, qaraciyər, yel, maddələr mübadiləsi, dəri, qastrit, mədə-bağırsaqlar, qan-damar sis-

temi, ürək, arterial təzyiq, piylənmə, yüngül formada şəkər və digər xəstəliklərin müalicəsində böyük rol oynadıqları aşkara çıxarılmış və geniş istifadəsi təmin edilmişdir. Batabat Naxçıvanın ən füsunkar guşələrindən biridir. Əlvan dağ çiçəkləri ilə bəzənmiş geniş çəmənlikləri, saf sulu gölləri, təmiz dağ havası, yabani meyvə ağacları ilə zəngin təbii meşələri, Zor bulağının suyu kimi nadir suları, nəhayət, onun yaxınlığındakı Narzan növü mineral su mənbələrinin mövcudluğu Batabatın şöhrətini hər yere yaymışdır. Batabat ürək, əsəb, ciyər və sair xəstəliklərin müalicəsinə əvəzsiz yardım edən iqlimə malikdir. Bütün bunlar sübut edir ki, Batabat təbii cəhətdən ona oxşar olan çox sayda başqa guşələr (Ləkətağ, Gömür, Parağa, Salvartı, Qanlıgöl, Göy-göl və sair) beynəlxalq əhəmiyyətli kurort və sağlamlıq turizm mərkəzləri yaradılması və ilboyu fasiləsiz fəaliyyəti üçün hər cür imkan və şəraitə malikdir.

Qədim olduqları qədər də müasirliyi özündə təcəssüm etdirən abad şəhərləri və kəndləri, rahat yolları, çoxlu sayda istirahət-əyləncə parkları, otelləri, restoranları, ticarət mərkəzləri və başqa xidmət şəbəkələri ilə tanınan Naxçıvan gələcək qonaqların həmişə özündən razı salmışdır. *"Ekologiya ili"nin məqsədi, doğma diyarımızın heç bir şeyi asırgəməmişdir. Qızmar günəşli Arazboyu düzənliyindən daim qar xətti keçən Gəmiqayaya qədər ərazidə müxtəlif relyef formalarına, tezadlı iqlim növlərinə, bir-birindən çox fərqli meşə və bitki örtüyünə, heyvanat aləminə, füsunkar təbii mənzərələrinə, haqqında əfsanələr yarannmış yuvalara təbii abidələrinə və insanlara şafəverən mineral su bulaqlarına rast gəlinir. Bütün bunlara əsasən əminliklə demək olar ki, yaxın gələcəkdə Naxçıvan özünə layiq yeri tutaraq beynəlxalq əhəmiyyətli kurort və sağlamlıq turizm mərkəzlərindən birinə çevriləcəkdir.*

Varis CƏFƏROV

Dünya xəritəsində qanadları gərilmiş qartalın bənzəyən Azərbaycanın dilbər guşəsi olan, yaşadığımız planetin nəqşi-cəhanı sayılan Araz üstü Naxçıvan müqəddəs bir məkandır. Ərazicə kiçik olsa da, mədəniyyətə çox varlı-dövlətli, flora və faunaca çox zəngin, təbii sərvətlərlə isə bu qədim diyarda sayısız-hesabsızdır. Durnalı göllər, mineral və şəfəli bulaqlar, qartallı dağlar, zümrüdü donlu təbii meşələr, lələli-nərgizli düzlər bu diyarın əlvanlığından xəbər verir.

Inkişaf və tərəqqi illi olan 2008-ci ildə qədim diyarımızda 486 hektar, nizam-intizam illi kimi mənalananmış 2009-cu ildə isə 4973 hektar sahədə meşələnmə və meşəbərpa işləri aparılmış, ümumiyyətlə, 549 mindən artıq meyvə və meşə tıngları, bəzək kolları əkilib. Son illərdə dörd min hektar əvəzinə altı min hektar sahədə yeni meşələr salınıb.

Son illər ərzində 500 hektardan artıq sahədə

Görülən işlər

yeni meyvə bağı salınıb. Ötən il isə ayrı-ayrı yerlərdə 28040 ədəd meyvə tıngı əkilib. Bu istiqamətdə "Ekologiya ili"ndə daha yüksək nəticələr əldə ediləcəkdir. Bu məqsədlə Naxçıvan MR Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin ting yetişdirmə müəssisəsində kifayət qədər əkin materialı hazırlanmışdır.

Təcrübə göstərir ki, ətraf mühitin, bioloji müxtəlifliyin və ümumilikdə ekosistemin qorunması və öyrənilməsində xüsusi mühafizə olunan təbiət

ərazilərinin yaradılması ilə diyarımızda nadir və nəslil kəsilməkdə olan flora və fauna növlərinin etibarlı mühafizəsi mümkündür. Belə ki, 2001-2009-cu illərdə Naxçıvan MR Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi bir sıra davamlı tədbirlər həyata keçirmiş və 2000-ci ildə müqayisədə Naxçıvanda xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin sahəsi 3,7 dəfə artmışdır.

Eldar ƏHMƏDOV
Naxçıvan MR Ekologiya
və Təbii Sərvətlər
Nazirliyinin əməkdaşı

Ekoloji təfəkkür

Müasir dövrdə ətraf mühitlə bağlı olan ekologiyaya təkcə elmi sistem kimi yanaşmaq olar. Ekologiya digər elm sahələri ilə sıx vəhdətdə olmaqla bərabər, insanın yeni həyat tərzi və dünyagörüşü ilə qarşılıqlı əlaqədədir. Unutmaq olmaz ki, insan - canlı təbiətin bir hissəsidir. Deməli, ekoloji mühitin dəyişməsi bilavasitə insana təsir edir.

Hər birimiz evimizdən və ətraf mühitin təmizliyinə rıyaət etdiyimiz kimi, özümüzə ekoloji şüur və münasibətləri tənziqləməli, ümumi evimiz sayılan doğma diyarımızın yaşayış şəraitini yaxşılaşdırmağa çalışmalıyıq. Naxçıvan Muxtar Respublikası qeyri-adi gözəlliyi, coğrafi mövqeyi, yeraltı və yerüstü sərvətləri ilə də fərqlənir. Təbiət milyon illər faydalı mineral su, qiymətli filizləri seçmiş, çeşidlənmiş, bu qədim diyarın ixtiyarına vermişdir.

Muxtar respublikada meşə və yaşıllıqlar böyük əhəmiyyət kəsb edir. Müəyyən edilmişdir ki, muxtar respublika ərazisinə görə meşə sahəsi az olsa da, növ tərkibinə görə zəngindir. Ayrı-ayrı meşələrin əksər hissəsi Şahbuz və Ordubad rayonunun payına düşür. Burada yaşıllıqların 90 faizi dağ yamaqlarında yerləşir. Muxtar respublika ərazisindəki meşələrin qorunması, yaşıllıqların artırılması istiqamətində geniş iş aparılır. Bura ilk növbədə əhali arasında insanları həyatında böyük əhəmiyyət kəsb edən meşələrə qarşı maraqlı və diqqət artırılması kimi məarifçilik işlərinin aparılması, ilboyu mütəmadi keçirilən iməciliklər, yeni yaşıllıqların salınması aiddir.

Son zamanlar muxtar respublikada şose yollarının yenilənməsi, keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması kimi işlərin həyata keçirilməsi də bu tədbirlərə aiddir. Həbələ estetik amillərə-iş yerlərinin, yaşayış binalarının üzünməsi, düzgün rənglənməsi, sahə ərazisinin yaxşılaşdırılması, estetik tələbatla cavab verən və ziyətə salınmasına böyük diqqət yetirilir. Bütün bunlar göstərir ki, normal ekoloji mühit iş qabiliyyətinə, əmək məhsuldarlığının artırılmasına zəmin yaradır. Ətraf mühitin normal istifadəsi insan təfəkküründə əsas yer tutmalıdır. Estetik amillər insan psixikasına müsbət təsir etdiyindən, bu sahədə ekoloji təbliğat işlərinin geniş istifadə edilməlidir. Buna görə də vətəndaşlar ətraf mühitin qorunması və praktik keyfiyyətli təbliğat kampaniyası ilə əhatələndirilməlidir. Hər kəs ətraf mühitin qorunmasına özündən başlamalıdır.

Fizə MƏMMƏDOVA

AMEA Naxçıvan bölməsinin əməkdaşı, kimya elmləri namizədi

